

Usljed ove obavjesti ravnatelj nar. arkeolog. muzeja odjuri u Bakar, da ona izkapanja razvidi, i ondješnjim srećnim i plemenitim obretnikom te arkeologičke rude u pripomoć bude. Pod ravnanjem dakle prof. S. Ljubića nastavila su se izkapanja na muzealne troškove za nekoliko dana te nenadanim uprav sjajnim uspjehom. Mi ćemo o njih potanko razložiti u sljedećem broju Viestnika. Dužnost nam je međjutim najtopliju hvalu izreći onim odličnim muževom, koji su novcem pripomogli, da se ona ruda odgrne i njom već do sada liepo obogate sbirke nar. zem. muzeja, navlastito pako Dru. Franji Pilepiću, Dru. Ivanu Benzoni grad. liečniku i g. Jakovu Batistiću, liekaru u istom Bakru, koji su neutrudljivo i sami u izkapanjih sudjelovali. Uredništvo.

Hercegovački nadpis.

Ravnatelj nar. zem. muzeja prof. Sime Ljubić dobio je ovih dana sljedeći prevažni dopis od strane velečast. gosp. fra. Martina Ljubića, vrloga tajnika hercegovačkoga biskupa u Mostaru.

»Mostar 23. studenog 1880.

Dragi Rodiače!

U dno Drežnice na ušću Neretve u Hercegovini našli smo ovo pismo na živcu kamenu urezano. Pismo obufaća duljine jedan metar i 30 cm. a širine metar i 10 centim. Kod njega su tri kroba sa svim plemenito i posve tvrdo od tvrdoga kamena načinjena. Pismo pročitat neumidosmo.

Poslo sam Vam i Privoljski izpis po Martiću izvodjen; ako ste ga primili, javite mi. Oni kamen, na komu se nahodi poslato Vam pismo, uzidjan je u dvor župske kuće. a pismo ostaje na dvoru; tko zna čitat, može se služiti.⁽¹⁾

Primitite izraz dubokog štovanja Vašeg fra **Martina Ljubića.**«

Uredništvo obratilo se je na gosp. prof. Dra. J. Daničića s molbom, neka mu prepis nadpisa (svezami i skratnicami veoma zapletena), k poslanici fra Martina priložen, svojom riedkom viešti-

(1) Muz. ravnatelj primio je u svoje vrieme i prepis Privoljskoga nadpisa, kao što ga je još srpnja god. 1878. dobio od učenoga gospodina Josipa Alačevića, savjetnika u Spljetu, te je i Slovinac u br. 7. tek. god. taj nadpis na svietlo dao; no pošto iz svega toga nije moguće jošte pravo čitanje utvrditi, toga radi ravnatelj držao je za shodno nepriobćiti ga, te moli fra M. Ljubića, da mu pribavi njegov otisak na papiru.

nom razriešiti i razjasniti blagoizvoli. Gosp. profesor, kao što mu prirodno, rado zadovolji toj želji, te mu i na tom trudu, kao što i fra. M. Ljubiću na pošiljki naša najtoplija hvala.

Nadpis glasi po Daničićevu čitanju ovako:

**+ ВА НМЕ О(Т)ЦА Н С(Н)НА Н С(К)Є
ТАГО Д(ОУ)ХА . А СЕ ДКОР ВОЄ
ВОДЕ М(Н)СКА Н НЕГОВН
Ю С(Н)НЪ РАДОС(А)ЛВА Н М(Н)
РОС(А)ЛВА . СЕ ПНСА РАБЪ
Б(О)ЖНН Н С(ВЕ)ТАГО ДМНТ
РНЪ З ДНН Г(ОСПОДН)НА КРАЛ
А ЗГАРЬСКОГА ЛОН
ША Н Г(ОСПОДН)НА БАНА БОСАНЬ
СКОГА ТВРЪТКА⁽¹⁾. ТКО
БН ТО ПОТРЪЛЪ ДА Є
ПРОКЛЕТЪ О(Т)Ц(Є)МЪ Н С(Н)
НОМЪ Н С(ВЕ)ТНМЪ Д(ОУ)ХОМ
Ь . (А)М(ННЬ)**

Podatci k hrvatskomu pečatoslovlju.

Već više godina bavim se naukom sphragistike, i uvijek bio mi je moj glavni cilj, da ovu znanost, koja je za diplomatiku, povjest umjetnosti, heraldiku i kroz ove posredno za povjest od neprocienjive vrijednosti, takodjer u mojoj domovini udomaćim. U tu svrhu pozornošću sliedim sve, što se je dosada na ovom polju koli u inozemstvu, toli i u posestrimi Ugarskoj uradilo; sabirem marljivo sve podatke, tičuće se pečata naših predja, koji bi mogli utemeljenju

⁽¹⁾ Tvrdko I. kao ban počeo je vladati za Ljudevita I. ugar.-hrv. kralja (1342—1382) i to rujna g. 1354 po smrti svoga strica bana Stjepana, a g. 1376. postavi na glavu kraljevsku krunu, te umrie g. 1391. Ovaj nadpis stavljen je dakle medj g. 1354—1376. Malo poslje smrti Dušana (8. pros. 1356) Tvrdko preote Humje, koje mu stric Stjepan Dušanu ustupiti morao; ali malo zatim bi prisiljen izručiti ga Ljudevitu, te mu se i pokoriti. No Trdco god. 1569. odbivši slavno napadaj ugarske vojske, koja je kanila prisiliti ga, da dio svojih zemalja ustupi svomu bratu Vuku, rieši se tim načinom i svake pokornosti napram ugar. hrv. kruni. Činilo bi se dakle, da je ovaj nadpis postavljen pravo od g. 1354. do god. 1369. (*Vidi Opis jugosl. novaca str. 204—6*).